

Народна банка Србије

УЛОГА НАРОДНЕ БАНКЕ СРБИЈЕ У ПЛАТНОМ СИСТЕМУ

Сектор за платни систем

Сегменти платног система

Платни систем у ширем смислу представља скуп инструмената, правила, процедура, стандарда и система за пренос новчаних средстава.

У ужем смислу, под овим термином се подразумевају системи за пренос новчаних средстава између учесника у овом систему (платни системи - нпр. RTGS и Клиринг систем НБС или TARGET2 Европске уније).

У складу са законом, Народна банка Србије је овлашћена да уређује, контролише и унапређује функционисање платног промета у Републици Србији.

Народна банка Србије води рачуна о ефикасном и сигурном функционисању и развоју платних система и, у складу са законом, доноси прописе којима се уређују ови системи.

Улога централне банке у националном платном систему

Регулатор

Оператор платних система и учесник у тим системима

Институција која води рачуне преко којих се обавља поравнање платних трансакција између учесника у платном систему

Носилац функције надгледања/надзора платног система

„Катализатор“ развоја и реформи

Народна банка Србије као оператор платних система

RTGS систем Народне банке Србије - карактеристике

RTGS НБС систем је утврђен као системски значајан платни систем у Републици Србији.

Трансакције се извршавају у реалном времену и бруто износу до висине расположивих средстава на рачуну учесника у систему.

Трансакције чији је износ мањи од 300.000 динара могу се извршавати путем RTGS НБС система, Клиринг НБС система и IPS НБС система, док се све трансакције чији износ је већи од 300.000 динара могу извршити само путем RTGS НБС система.

Систем за инстант плаћања Народне банке Србије – IPS НБС систем

Плаћање у режиму 24/7/365.

Максимално време извршавања трансакције је 10 секунди (просечно време извршавања трансакције је 1,1 секунда).

Новчана средства су примаоцу плаћања расположива у свега неколико секунди.

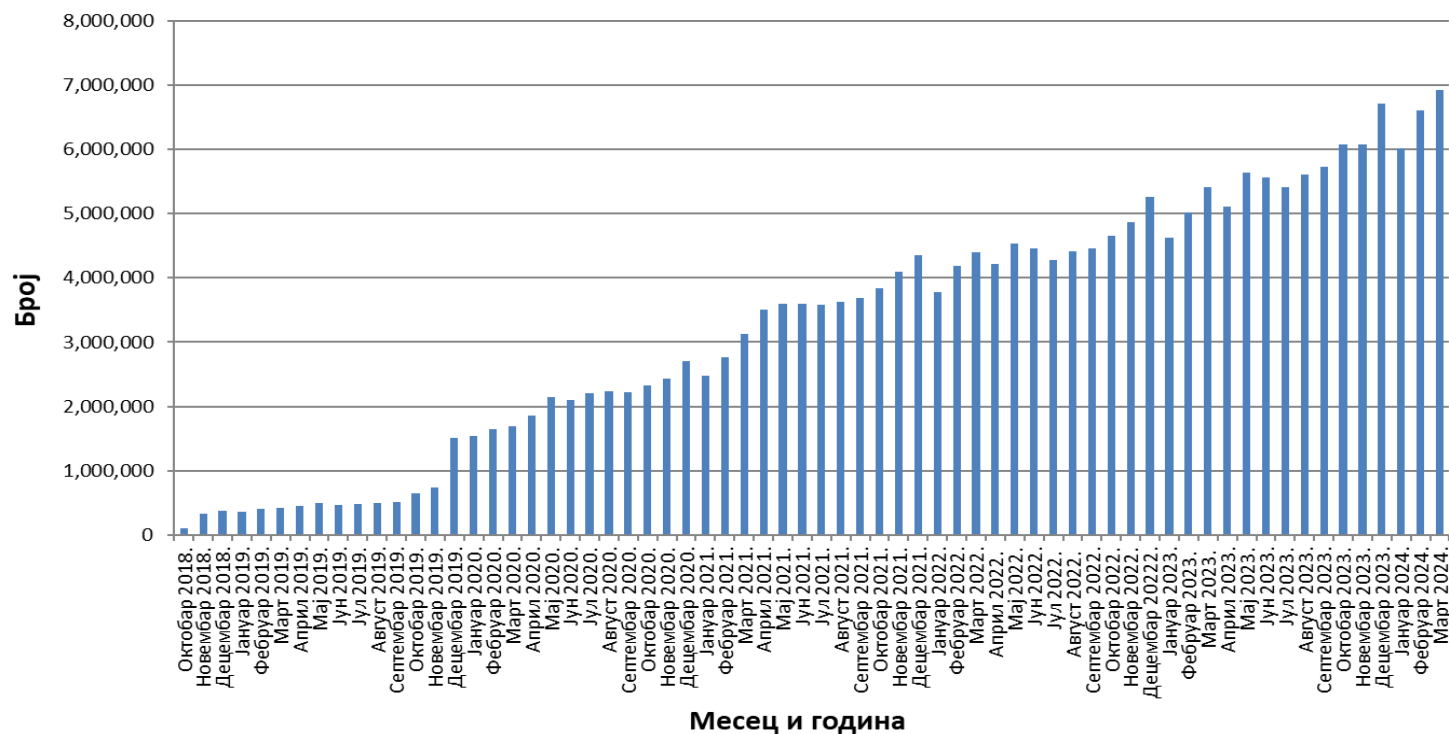
Путем овог система се извршавају трансакције са износом мањим од 300.000 динара.

Плаћање је могуће иницирати са сваке локације.

Народна банка Србије је 22. октобра 2018. године пустила у рад IPS НБС систем, који омогућава један од најсавременијих начина плаћања који тренутно постоји у свету.

Континуиран раст броја трансакција - IPS НБС СИСТЕМ

Број трансакција реализованих путем IPS
НБС система на месечном нивоу

Од почетка рада IPS НБС система октобра 2018. године до 31. марта 2024. године извршено је укупно 251,1 милион трансакција у износу од 2.135,8 милијарди динара.

Инфраструктура IPS НБС система

Трансфер новца
упутем
електронског/
мобилног
банкарства или на
шалтеру
пружаоца платних
услуга

Реализација
инстант плаћања
на физичком
продајном месту
трговца путем
метода:
IPS Покажи
IPS Скенирај

Реализација
инстант плаћања
на интернет
продајном месту
трговца –
методом
IPS Скенирај

Плаћање
рачуна/фактура
скенирањем НБС
IPS QR кода –
методом
IPS Скенирај

Услуга централне
адресне шеме –
услуга „Пренеси“

Плаћања на продајним местима - IPS rokaži и IPS skeniraj

- **IPS rokaži** метод користи се за плаћање на физичким продајним местима, тако што платилац генерише QR код у својој апликацији мобилног банкарства, који трговац затим скенира.
- **IPS skeniraj** метод користи се на интернет и физичким продајним местима, при чему приликом плаћања трговац генерише QR код који платилац скенира.
- Средства су доступна примаоцу плаћања за свега неколико секунди.
- Обе методе уграђене су у апликације мобилног банкарства корисника.

Скенирање NBS IPS QR кода и услуга „Prenesi“

- IPS скенирај метод користи се и за плаћање рачуна/фактура скенирањем **NBS IPS QR кода**. Овај код генерише прималац плаћања на свом рачуну/фактури.
- Након скенирања, подаци потребни за плаћање рачуна аутоматски се попуњавају у апликацији мобилног банкарства корисника.
- „Prenesi“ је услуга која корисницима омогућава да брзо и једноставно пренесу новац познавајући само број мобилног телефона примаоца плаћања.

ЈП ЕПС Београд Балканска 13, 11000 Београд ПИБ: 103920327 Матични број: 20053658

NBS IPS QR НАЛОГ ЗА УПЛАТУ

ИЗВЕШТАЈ О УПЛАТИ

Уплаћивац: БАЛКАНСКА 13
11000 БЕОГРАД €

Уплата по рачуну

Прималац: ЈП ЕПС Београд
11000 Београд

Шиф. код: 189 Врста: РСД

Шиф. код: 201 Тржиште рачуна: 845-404849-87

Број налога: 97

Платежни број (IBAN): 75-200-0011111111-000

Уплаћивац: БАЛКАНСКА 13
11000 БЕОГРАД €

Национална платна картица - DinaCard

- Национална платна картица је веома значајна за финансијско тржиште једне земље. Она омогућава јефтиније извршавање трансакција и подстиче конкуренцију чиме се снижавају трошкови картичних плаћања .
- DinaCard картица је национална платна картица Републике Србије која се користи за плаћање робе и услуга и за подизање готовог новца.
- DinaCard доприноси развоју учешћа платних картица у земљи.

Национална платна картица - DinaCard

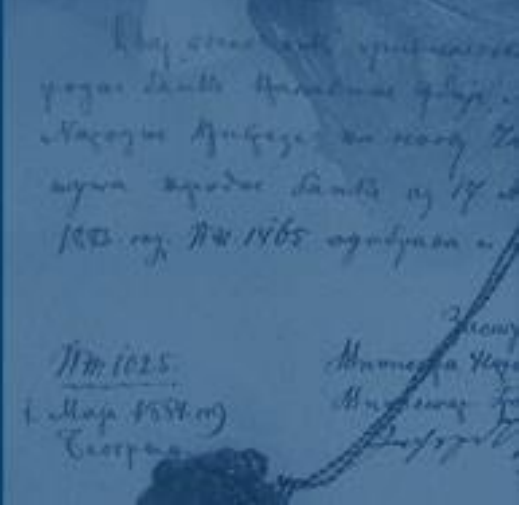
- DinaCard – активан учесник на тржишту платних картица у Србији од 2003. године, при чему је издато 5,75 млн картица, од чега 56% укупног броја издатих картица у земљи јесте DinaCard.
- Прихвата се на свим продајним местима и банкоматима у земљи и на преко 1.800 интернет продајних места.
- DinaCard картица се од новембра 2010. године прихвата на Discover/DCI мрежи у иностранству.

Задатак студената

- Анализа могуће употребе бесконтактне картице којом би се преко POS терминала на продајном месту иницирала трансакција у IPS НБС систему, а што укључује:
 - Упознавање са радом картичних система и комуникације између компоненти које га чине.
 - Упознавање са форматом података дефинисаним ISO8583 стандардом као и упознавање са *open source* пројектом JPOS.
 - Упознавање са ISO20022 примарно rain.001 и rain.002 порукама.
 - Анализа могућег превођења из једног формата у други и обрнуто.

Задатак студената (2)

- Развој серверске софтверске компоненте за рад са IPS НБС системом који подразумева:
 - Приступ IPS НБС систему (PKI, REST протокол);
 - Одржавање присутности у систему;
 - Генерисање порука ка систему (Kafka, REST протокол);
 - Слање порука ка систему и пријем одговора (асинхрона комуникација).
- Потребна знања: *Java*, упознавање са *Spring boot framework*-ом, *Kafka messaging/stream*.

Хвала на пажњи.

Добродошли у Народну банку Србије!

